

САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Савѣтаў БССР.

7-ы год выдання.

ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЕТА

№ 122 (1717) Аўторак, 1-га чэрвеня 1926 г.

АБ САЦЫЯЛІСТЫЧНЫМ НАКАПЛЕННІ.

Зараз вноў і з большай сілай узнята пытанне аб патрэбнасці сацыялістычнага накіравання. Як метады сацыялістычнага накіравання, прапаведуюцца і праводзіцца рэжым эканоміі. Як непасрэдная мета накіравання—індустрыялізацыя краіны.

Іа трэба, аднак, думаць, што задача сацыялістычнага накіравання ёсць новая задача. Навізна яе ў сучасны перыяд складаецца з тых жа умоваў, якіх была ў перыяд пераходнага пераходу, якіх была ў перыяд пераходнага пераходу, якіх была ў перыяд пераходнага пераходу.

С. Цыялістычна-арганізаваная прамысловасць. Зараз гэта бяспрэчная праўда. З пачатку НЭПу гэта была велікая праблема, вырашаць якую прыходзілася ў абставінах поўнага разбурэння эканоміі.

К. б. звязана прамысловасць з сельскай гаспадаркай, трэба было аднавіць прамысловасць, патрэбны былі сродкі, якіх ня было. Адгэтуль выніклі абавязкі сацыялістычнага накіравання.

Пятрыцца гадоў народнае ведае эпоху так званай перапачатковага капіталістычнага накіравання, — гэта эпоха найбольш драпежніцкай эксклюзіўнай рабочай класу, сялянства і калёнаў. Адносна апошніх, капіталізм гэтае влохі ўжывае звычайны рабавой, нічым ня прыкрытае эксплуатацыю. Усе гэтыя метады зусім немагчымы для пралетарскай дзяржавы ў эпоху сацыялістычнага накіравання. Між абодвух тыпаў накіравання тая прычына розніцы, што капіталізм набывае сілы за лік жыцця і маемасці рабочых і дробных уласнікаў, сацыялістычнае ж накіраванне павінен ісці, перш за ўсё, за лік абмежавання буржуазіі. Такая формула накіравання першага перыяду НЭПу. — «Трэба пры-

мушці буржуазію працаваць на сацыялізм».

Працэс сацыялістычнага накіравання дапамагае агульнае падатковае абмяжованне, у тым ліку і натуральны падатак. Але аравумела, што ў што ў аб'яднёнай краіне працэс накіравання ідзе вельмі слаба. Далей—працэс накіравання дапамагае і чым далей, тым мацней,—роўт нашай прамысловасці, павялічэнне прамысловых прыбыткаў, якіх ідуць на далейшае пашырэнне і ўмацаванне нашай прамысловасці.

Зараз гэта крыніца накіравання набыла ўсё больш рашучае значэнне. Новая эканомічная палітыка гэтае задачу дзяржаўнай прамысловасці—накіраванне—ставіла з самага пачатку. Таму працэс аднаўлення прамысловасці пашоў не па шляху, вызначаным плянам вяртання камунізму, а зусім з іншага боку, імяна з лёгкай індустрыі, якая працуе на шырокім спецыялізаваным рынку. Але і рынак патрабаваў арганізацыі. Метадам гэтае арганізацыі з'явілася рашучае звужэнне прадзёжных цэн на прамысловую прадукцыю.

Звужэнне цэн—гэта адзін бок. Другі—павялічэнне спецыялізацыі, пакупной здольнасці. Спецыялізаваны рынак Савецкага Саюзу—шматлікіянае сялянства. Бяз узяцця сялянскай гаспадаркі няма рынку для прамысловасці. Адгэтуль—тая рашучая і настаячая палітыка партыі—дапамога сельскай гаспадарцы. Мы ня можам падрабязна ссвятліць на гэтых гадах пачатку сельскай гаспадарцы Скажам толькі аб вялікім звужэнні сельска-гаспадарчага падатку. Але бясумненна і ўсім вядома, што першы перыяд НЭПу быў перыядам, калі на сельскую гаспадарку была звернута асноўная ўвага партыі. У гэтым перыядзе сельская гаспадарка была галоўным звязам у агульным ладу будаўніцтва. Гэтае вымагае пільнае падтрымка сацыялістычнага накіравання, як перадапошні дзея ўтварэння больш высокага тыпу нашай прамысловасці.

АНГЛІЯ Ў ЭКАНОМІЧНЫМ ТУПІКУ.

Гаспадарчае жыццё замірае.

ЛЕНДАН, 29-V. У Абердыне (буйны рыбны цэнтр), 300 тралераў прымушаны спыніць лоўлю рыбы з прычыны адсутнасці вугалю.

У Бірмінгэме шмат прадпрыемстваў прымушаны працаваць няпоўны тыдзень. Выраб чыгуначных вагонаў, аўтамабіляў і інш. расстроены. У акружэннях Станпурда і Уорыка значна скараціўся выпуск жалезных баланаў, з прычыны недахопу апалу для доменных печаў. Буйныя металургічныя заводы не працуюць.

У Гульфі станавіцца крытычнае. Ужаты меры да ўзвву 3-х тысяч тонн вугалю в Бельгіі.

Апроч таго, падрыхтавана некалькі

параходаў для перавозкі вугалю в Амерыку.

У Нотынгеме (тэкстыльны цэнтр) летні сезон сарваны.

У Шэфільдзе ўжо зачынена больш 30-ці павільённых пачэй і штодзённа зачыняюцца новыя. У райёнах, якія спецыялізуюцца на вугальнай прамысловасці, фактычна зачынены ўсе машынабудаўнічыя прадпрыемствы. Праца адбываецца толькі механічна ў аддзяленнях, але і тут замірае. На адным прадпрыемстве замірае 18 заводаў працуе толькі адзін.

У 6-ці партох Паўднёвага Уэльсу затрымалася 135 параходаў і гандаль амяненні ў ніжэй 10-ці проц. звычайнае нормы. У сталёвай і чыгуначнай прамысловасці—вастой.

Новая сацыяльная свядомасць ангельскага пралетарыяту.

Заява буржуазнага друку.

ЛЕНДАН, 31-V. Вядомы журналіст Гарты востра крытыкуе ў «Обсервер» бяздзейнасць уряду ў вугальнай канфіліцы, прычым падкрэслівае пэўнае рашучасць гарнякоў трымацца да канца. У выніку канфілікту, на думку Гартына, востане «нячуваная апаляхненасць у сацыяльным жыцці» і бяе меры вялікае перажэнне ўраду.

Новыя планы замірэння ў вугляпрамысловасці.

Прапанова Ходжеса.

ЛЕНДАН, 29-V. Ангельскі буржуазны друк агульнае на відным месцы прапанову ранейшага скаржара с'юзу вуглякоў Ходжеса, які бачыць спосаб амішчыць канфілікт вугальнай прамысловасці ў тым, каб быў захаваны сучасны з'рабтак і павялічаны працоўны дзень да 7 і падоўжаны гадзін.

І ў сям'і гарнякоў заводзяцца капітуляцыі.

ЛЕНДАН, 29-V. Галоўны ўпаўнаважаны с'юзу вуглякоў акругі Дэрбі-Хол дамагаецца, каб вуглякопы тры-

мазіся тактыкі 1893 году, калі яны вырадуліся ў капальні пасля годна прадпрыемства плаціць на стаўках, якія былі перад забастоўкаю. Хол заявіў, што калі частка прадпрыемстваў, якіх адолець прапанаваць з'рабтак, згодна стаяць у красавіку, адчыняць капальні, дык праца ў вугальнай прамысловасці будзе адноўлена, капальні-ж, якіх не даюць прыбытку, будуць зачынены.

Гэта прапанова ня мае нічога сульонага з палітыкаю, якую ўхваліла дэлегацкая канферэнцыя вуглякоў. Прапанова таксама наўрад ці будзе ўхвалена ўласнікамі капальняў.

Пілсудзкі абраны прэзідэнтам Польшчы.

Палітычны крызіс, не зважаючы на спрыяючыя вынікі выбараў, зацягваецца.

ВЫБАРЫ ПРЭЗЫДЭНТА.

ВАРШАВА, 31-V. ПІЛСУДЗКІ АБРАНЫ ПРЭЗЫДЭНТАМ ПОЛЬСКАЕ РЭСПУБЛІКІ.

Пілсудзкі атрымаў на выбарах прэзідэнта 292 галасы, кандыдат правых пазіцыяў ваявода Пінскі—193. Пілсудзкі абраны абсалютна большасцю. Устрымалася ад галасавання 61 дэпутат.

Паведамленне аб выніку выбараў было спаткана на лаўнах камуністаў і прадстаўнікоў нацыянальных меншасцяў ірынямі: «Вызвальце палітычных зняволеных», а на лаўнах левых—выгугамі: «Нахай жыве Пілсудзкі». Правы спатнілі паведамленне моўчкі. Вітас ня прысутнічаў на пасяджэнні Нацыянальнага збору.

Пілсудзкі адмовіўся ад прэзідэнцкае пасады.

ВАРШАВА, 31-V. (Тэрміновыя, 13 гадз. 35 хвіл.) Пасля абрання ў прэзідэнты ПІЛСУДЗКІ паведаміў Ратаю, што ён АДМАЎЛЯЕЦА АД ПАСАДЫ ПРЭЗЫДЭНТА.

Прышоўшым да яго Ратаю і Бартэлю Пілсудзкі заявіў, што яго рашэнне цвёрдае і неадрывнае.

Пілсудзкі і савецка-польскія дачыненні.

БЭРЛІН. «Форвертс» азначае, што в пераходах улады ў Рухі Пілсудскага ёсць падстава чакаць польска-савецкага абліжэння. Савецка-польскі ўгавор гэкант гарантыі граніц даў-бы Польшчы магчымасць правесці неабходнае для эканомічнай моты скарачэнне складу арміі.

Пілсудзкі не спадзяецца на прымірэнне з Пазнаньню.

ПАРЫЖ, 27-V. У гутарцы са спецыяльным карэспандэнтам «Матэн», Пілсудзкі заявіў, што пытанне аб узаемадачыненнях з Пазнаньню вяліца вельмі складаным і ня будзе вырашана ў працягу цэлага пакалення.

Пазнань, — заявіў Пілсудзкі, — востра адозвіваецца ад іншае Польшчы і, асабліва, ад ранейшае расейскае часткі Польшчы. Пазнань жыла ў умовах больш высокае культуры Нямеччыны, якая выхавала пазнанцаў бязмоўна ў іншым духу. Апроч таго, дабрабыт пазнанцаў значна лепшы, чымся палякаў ранейшага царства польскага».

Пагрозы Пілсудскага.

У гутарцы в прадстаўнікам друку Пілсудзкі заявіў, што ён даўно чакаў крызісу польскага парламентарызму. Парламентарызм праходзіць праз палаеу крызісу ва ўсім свеце. Ня можа быць выключэннем і Польшча, дзе гэты крызіс павінен быў прысці хутчэй і быць больш рэзкім.

Аддзяленне сучаснага становішча Пілсудзкі бачыць ва ўмацаванні ўдзі прэзідэнта, і ў скасаванні ўплыву сойма і сенату на ўтварэнне ўраду.

Сойм і сенат павінны агадзіцца з гэтым «дзеля ўхілення ад новага і яшчэ вострышага крызісу».

Арышт генерала Мальчэўскага.

Быўшы міністар вайсковых спраў генерал Мальчэўскі арыштаваны і прыгаворана да судовое адказнасці за тое, што ў часе варшавскага перавароту ён з'явіўся ў афіцэраў-пілсудчыкаў лагоны і каверды і чыныя внаважаў верных Пілсудскаму вайсковых.

Звальненне Карфантага.

Рада міністраў паставіла звольніць дэпутата Карфантага в пасады старшыні надзюрчага камітэту Сіэзкага Ганку.

Гэтае звальненне, якога дамагаўся ў свой час б. старшыня рады міністраў У. Грабоўскі, выклікала тым, што Карфанта бязмешна карыстаўся капіталам банку дзеля сваіх уласных прамысловых махінацыяў.

Эндэцкая асыярожнасць.

Старшыня эндэцкае фракцыі Сойму Гломбінскі заявіў 27-га мая да мэршалка Сойму Ратаю з заставаннем, ці ня будзе напавяняны збор знаходзіцца пад тэрорам левых арганізацыяў.

Ратаю запэўніў Гломбінскага, што Нацыянальны збор будзе мець поўную волясць працы. Калі-б выявілася, што такое волясць імя, ён (Ратаю) пераваў бы свёю Нацыянальнага збору і аднавіў бы яе ў іншым месцы.

Эндэцка-п'ястайскія народы.

26-га мая адбылася ў Закапаным у маёнтак дэпутата Кавалюскага (эндэц) народы, у якіх бралі ўдзел дэпутаты Вітас і Боднарчык (п'ястайцы), Рымар і Кавалюскі (эндэкі).

Вынікі нарадаў невядомы. Дзейнасцю свае партыі Вітас кіруе в Закапанага па телефоне.

Помста рэакцыі.

Дырэкцыя вайсковае фабрыкі «Поліс» у Рамбартове (каля Варшавы) паставіла звольніць в 1 чэрвеня 50 рабочых механічнага аддзялення дзеля «скарачэння штатаў».

Ня глядзячы на прапавыдцы рабочых іншых аддзяленняў зменшыць гадзіны свае працы, каб затрымаць на фабрыцы звальненых рабочых механічнага аддзялення, дырэкцыя п'ястайскае вольніцы гэтых 50 чалавек. «Роботнік» за 29-V піша, што гэтае звальненне звяўленца рэакцыі на фашысцкай помстай дырэкцыі фабрыкі за тое, што ў часе Варшавскага перавароту рабочыя механічнага цэху не дазволілі вывезці аброў і амуніцыю дзеля войск Вітаса.

„Робочая“ партыя і прышт беспрацоўных.

У Лодзінскай меставай радзе разглядаўся меставы бюджэт. У часе спрэчак па бюджэту сабралася на галарэйскай меставое рады вялікая грамада беспрацоўных, якая дамагалася павялічэння дапамогі па беспрацоўю.

Старшыня Лодзінскае меставое рады—сабр НРП (нацыянальнае „рабочае“ партыі) заклікаў паліцыю, якая равагнала беспрацоўных і арыштавала некалькі чалавек.

Пасля жэнеўскае камедыі аб „разброеным“.

ТРАГІЗМ САПРАЎДАНАСЦІ ВОДЛУГ ЗАЯВЫ ГОФМАНА.

БЭРЛІН. У гутарцы в прадстаўніком прсы вядомы нямедзі генерал Мако Гофман вельмі скаптычна выкаваў нахонт вынікі прыжы жэнеўскае канферэнцыі аб разброеным. Генерал Гофман лічыць, што Нямеччына настолькі разброена, што больш нельга. Скасаванне вайны шляхам разброення—наогул глупства. Каб пастарадзіць вайну, больш патрэбны моцныя ваенныя саюзы і ў першую чаргу ваенны саюз Нямеччыны з Францыяй. Калі-б гэтыя два краі аб'ядналіся, дык ніхто ў свеце ня адолеў бы распачаць новую вайну.

Францыя ідзе на ўступкі Сірыі.

ЕРУЗАЛЕМ, 28-V. Спроба французскага вярхоўнага камісара ў Сірыі дэ-Жувенэля скаласці сірыіскі ўрад пад старшыняством араба скончылася няўдачай, бо нівольні в мясцовых арабаў не агадзіўся пры сучасным становішчы стаць на чале ўраду.

З гэтае прычыны дэ-Жувенэль павінен быў даручыць складанне ўраду турку Дамад-Ахмед-Намі. Пры гэтым дэ-Жувенэль агадзіўся на такія ўмовы, высунутыя Ахмед-Намі:

Масавыя арышты ў люблінскім і ваяводстве.

Па вестках «Экспрэса Пораннага» ў Люблінскім ваяводстве выкрыта ўараіскае камуністычная арганізацыя, якая дзейнічала на абшарах Тамашэўскага, Грубяшоўскага, Замойскага і Бельскага паветаў.

Агулам арыштавана каля 70 чалавек.

Канфіскацыя друку.

Адміністрацыйная ўлада канфіскавала 26 мая газеткі: «Кур'ер Пазнаньскі», «Дзеньнік Пазнаньскі» і «Газета Польшча» за надрукаванне адоўны арганізацыі абароны дзяржавы, у якой гаворыцца, што прэзідэнт Вайцяхоўскі адмовіўся ад пасады пад прымусам Пілсудскага.

27 мая Варшавскі камісарыят ураду канфіскаваў часопіс «Воля Люду»—орган маршалка сойма Ратаю.

Страх перад рэвалюцыяй.

У соймавых колах сярод «Пяста», «НРП» і нават сярод правых партыяў заўважваецца рух за абранне на прэзідэнта Пілсудскага, бо ў праціўным выпадку Польшы пагражае рэвалюцыя.

Павялічэнне чыгуначнага тарыфу.

У гаспадарчых і прамысловых колах выклікала вялікі непакой вестка аб павялічэнні чыгуначнага тарыфу з 1-га чэрвеня г. г.

Павялічэнне чыгуначнага тарыфу павінна будзе выклікаць значнае павялічэнне цэнаў на прамысловыя тавары.

Злоўжыванні ня спыняюцца.

Сваім распараджэннем ад 27-га мая, міністр фінансаў патрабаваў тэрмінова звальнення з пасады старшыні дырэкцыі ўзавінага забеспячэння А. Дэрмана, абвінавачанага ў масавых злаўжываннях.

Выбух на фабрыцы.

На фабрыцы штучнага шоўку ў Тамашэве здарыўся 27-га мая вялікі выбух, а пасля і пажар.

Выбух здарыўся на складзе сыпіртусу, дзе знаходзілася каля 20 000 літраў чыстага сыпіртусу. Дах фабрыкі сарваны і адляцеў на 15 метраў ад фабрыкі.

Прычыны выбуху нявыяўлены. Матэрыяльныя страты надта вялікія. Страты ў людзях няма.

Мусаліні рыхтуецца да «вялікіх падзей».

БЭРЛІН. З Рыму паведамляюць, што Мусаліні, які наведаў Геную, Піаў і Пратто, ускрыў выступаў з выразна імперыялістычнымі прамовамі. Мусаліні заявіў, што «фашызм вядае Італію да вялікіх і ўсемгутнасці. Італія адраділася. Загранаўны некаторыя любяць яе, а некаторыя ненавідзяць, але за тое ўсе баюцца».

Мусаліні заклікаў фашыстаў рыхтавацца да вялікіх падзей, якія чакаюць Італіянскі народ у недалёкай будучыне. Італія непераможна, і фашызму хутка даведзецца змагацца са вялікаю Італія.

1) французскі мандат на Сірыю набыла форму ўгавору між Францыяй і Сірыяй тэрмінам на 30 гадоў; 2) у оамы блізка чае павінна быць выпрацавана сірыіскае канстытуцыя і 3) Сірыя атрымае адзін з ліванскіх пертоў. Згода на такія ўмовы звяўленца бяспрэчна ўступіла ў дачыненні да паўстанцаў. У арабскіх палітычных колах думалі, што ўступка дэ-Жувенэля выклікала жадаўнем разбій адзіны фронт паўстанцаў.

У апошні час.

Непарадкі ў Нанкіне

ЛЕНДАН, 30-У. Водлуг паведамлення па радыё для ангельскага друку, сёння ў Нанкіне выбухнулі непарадкі ў злучэнні з галавінаю шанхайскіх распрадаў. Натопіць некалькіх чужаземцаў, з якіх трыя мужчыны і адна кабетка адасланы ў бальніцу. Праводзяцца арышты.

Гішпанія патрабуе выдачы ёй Абд Эль-Керыма.

ПАРЫЖ, 30-У. Абд Эль-Керым сёння раніцою афіцыйна выказуе пакорлівасць мараканскаму султану. Ён будзе часова інтэрнаваны ў тым самым квартале Фецэ. Водлуг паведамлення некаторых парыжскіх газет, Гішпанія патрабуе выдачы ёй Абд Эль-Керыма.

Заклучнае пасяджэнне нарады рабселькораў.

МАСКВА. Увечары 30-га мая сканчылася нарада рабселькораў.

У рэзалюцыі на даклад Бухарына нарада ўсю рашучасцю заяўляе, што кіраўніцтва партыі ёсць галоўная і абавязковая ўмова развіцця рабселькорскага руху. Усе арганізацыі рабселькораў і кожны карэспандэнт у аэобку самі павінны даваць рашучы адпор сіробам адарваць рабселькорскае ад партыйнага кіраўніцтва і тым самым нанесці ўдар правільнаму развіццю рабселькорскага руху.

Тав. Ульянава, вачынаючы нараду, выказала ўпэўненасць, што дэлегаты ўбагаціліся на нарадзе новай энэргіяй і пастараюцца ўдзягнуць у рады барацьбытоў за новы савецкі лад новыя густы працоўных.

Вайна ў Марока ня спынілася.

наступ рыфаў.

ЛЕНДАН, 29-У. З Танжэру паведамляецца, што плямёны Джабалу ня спыняюць барацьбы; гішпанскае вайска панесла цяжкія страты.

ДЗЕЛЯЦЬ НАРАБАВАННЕ.

ПАРЫЖ, 28-У. На нарадзе вайсковага міністра і міністра замежных спраў ухвалена даказаннае размежаванне французскай і гішпанскай зоны.

„Неспадзяванна цікавасць“ Англіі да Марока.

ЛЕНДАН, 28-У. Дэлегатныя карэспандэнты „Дэйлі Тэлеграф“ (гав. блізка да міністэрства замежных спраў) думае, што яшчэ рана назваць судзіць аб палітычных выніках перамогі над Абд Эль-Керым. Водлуг слоў карэспандэнта, колы зацікаўлены дзяржаў усё ж такі думаюць, што ўскія тарытарыяльныя змены на ўзбярэжжы Рыфскае вобласці ў стратэгічным сэнсе настолькі важныя і так часта частымі марскія вясны між частымі

Брытанскае імперыі, што Англія мае права і нават павінна выказаць у гэтай справе свой погляд. Пры гэтым карэспандэнт вачынае, на матчынасьці сёлку новае канферэнцыі дзяржаў, падпісаных Алжыраскую згоду.

Нарэшце газета заяўляе, што дамаганьні Італіі на ўдзел у упарадкаванні мараканскага пытання спаткаюць вараў у Лёндане большае спачуванне, чымся за апошнія тры гады.

Нарада міністраў замежных спраў Латвіі і Эстоніі аб дачыненнях да СССР.

РЫГА, 29-У. Учора адбылася чарговая нарада міністраў замежных спраў Латвіі Ульяніса і міністраў замежных спраў Пііпа на пытаньнях замежнае палітыкі. Газеты паведамляюць, што міністры ўхвалілі даць супольны адказ на праект гарантыянага ўгаўру, пра-

панаваны СССР Латвіі і Эстоніі. Адказ будзе дадзены тады, як савецкі ўрад адкажа на мемарандум, прысланы яму Фінляндзіі.

Апроч таго, абмяркоўвалася праграма надыходзячае канферэнцыі міністраў зам. спраў балтыцкіх краёў.

Паўстаньне ў Партугаліі.

Адозва паўстанцаў к-ту.

Камітэт, які кіруе паўстаньнем партугальскіх войск, агалошэў адозву, з якой відаць, што ён дамагаецца ўтварэння дэмакратычнага ўраду.

Адстаўка ўраду.

ПАРЫЖ, 30-У. Агенцтва Гаваса паведамляе, што партугальскі ўрад падаўся ў адстаўку.

У-Пэй-Фу наступае на Кантон.

НЬЮ-ЁРК. Водлуг амерыканскіх паведамленняў, войска У-Пэй-Фу пасоўваецца праз правінцыю Хунань, атакуючы кантонскія сілы на граніцы правінцыі Гуандун.

ЭНДЭЦКАЯ НЯЗЬМІРЫМАСЬЦЬ.

(З польскага друку).

Альбо «згода» па-эндэцку, альбо барацьба да канца. Фактычнае дыктатарства. «Міліёны» прыхільнікаў парлямэнтарызму.

Пасля свае ваяцкае перамогі Пілсудскі парашуў павярнуць „на законны шлях“, тым самым шукаючы паравуменьня і прымірэння з сваямі праціўнікамі. Не звязваючы на гэта, галоўны праціўнікі Пілсудскага і надалей настроены нязмірмы.

„Людзі малага сэрца і слабое волі палсоўваюць унітарнае ў нашых часах з малічым уплывам на палкаў слоўца: кампраміс“. („Газ. Пор. Варш.“ № 141).

Усе сем гадоў незалежнасьці Польшчы ўсё канчалася кампрамісам, бо... левыя партыі не давалі правіць правасьці яе праграму і змужалі яе да кампрамісаў. Лявіца, бачыце, вінавата ў тым, што кампрамісы зьлі Польшчу. Так, польская лявіца вінавата ў тым, што кампрамісы зьлі Польшчу, але вінавата аўсім па другой прычыне, чым думае эндэцкая газета.

„Пяспер“ — піша „Газ. Пор. Варш.“ — калі гэтыя людзі і партыі сёлку гавяту зрабілі пераварот, ізаў мяе блыж кампраміс? Бігос спрэчкі і варажых праграмаў і думак, аблепленыя алястрам ашукаччага замараньня? Кампраміс дзеля „свабодага сянока“? Не. Кампрамісу ня будзе.

Эндэцкая газета трэбуе прыняць эндэцкае праграмы. У праціўным выпадку абвешчае вайну да канца.

„Згода, абавязаньне на сапраўдным паўраўненьні зробленага злі і аднастайна праграма дзяржаўнае прычы, альбо змаганьне з унутрынымі ворагамі магучае Польшчы аж да поўнае перамогі“.

Храбра пасыла бойкі махаюць кулакамі паны эндэкі!

Між тым урад Бартэля вядзе сябе так, як бы разлічваючы на доўгае існаваньне, а не выяўляючы толькі часовым урадам да выбараў прэзідэнта. Урад падгатаўляе праекты паўнамоцтваў новаму прэзідэнту і ўраду, паўнамоцтваў такіх, што робяць з прэзідэнта фактычнага дыктатара. Характар гэтых праектаў Бартэль вачынае выказаць на прыёме прадстаўнікоў друку. Абгаворваючы гэта, „Жэчпосп.“ (№ 142) піша:

„Адзін з найвялікшых эўрапейскіх палітыкаў 19-га стагоддзя Бісмарк дзеля азначэння няўдольнае палітыкі гаварыў: „прафэсарская палітыка“. Здаецца, што і ў адносінах да старэйшым міністрам Бартэля ніжэйчых Бісмарк меў рацыю.“

У СССР.

На ўсесаюзнай нарадзе рабселькораў.

МАСКВА. На нарадзе рабселькораў 28 мая ў дакладам аб насыценнай гавядзе выступіў т. Лавян, які вачынаў, што галоўнымі вадчачымі радэцкімі калегіям насыценных газет выяўляецца арганізацыя ўсіх рабочых і сялян, якія пішучы ў газэце, высвятляюць пераважна мясцовых патрб, наладжваюць дзелавое сувязі з чытачамі, упрасчэньне мовы і г. д.

29-га мая вранку т. Гусеў зрабіў даклад аб ЦКК і НК Рабоча-Сялянскае Іспэцкцыі. „Удзягненне рабселькорскае ў праду кантролю і іспэцкцыі праз газэты, — вачынаў ён, — выяўляецца збліжэньнем рабселькорскага руху з установамі Рабоча-Сялянскае Іспэцкцыі. Няхай сарод рабселькорскае рух будзе школаю падрыхтоўкі працоўнікоў грамадзасці і кіраўніцтва дзяржаўнае. Няхай сарод рабселькорскае установы Рабоча-Сялянскае Іспэцкцыі чэрпаюць у першую чаргу новых працоўнікоў, не захварэўшых на бюракратызм і чыноўніцтва. Трэба наладзіць перыядычныя даклады аб дзейнасці НК Рабоча-Сялянскае Іспэцкцыі на рабселькорскае нарадах пры мясцовых газэтах. Неабходна каб установамі НК Рабоча-Сялянскае Іспэцкцыі прысылаліся адказы на запыткі рабселькорскае. Таксама належаць прыцягваць рабселькорскае да працы пры абследаваньнях“.

Міжнародная канферэнцыя камуністаў.

МАСКВА, 29-У. Адчынілася 4-ая міжнародная канферэнцыя камуністаў. Прысутнічаюць дэлегаты ўсіх секцый Камітэру. Канферэнцыя адчыніў прадстаўнік выканкому Камітэру Эркалі. Даклад аб дзейнасці міжнароднага жаночага сэкратарыату зрабіла сэкратар Міжнароднага Жаночага Сяюу т. Штурм.

Барацьба за эканомію.

Адзін завод эканоміць 10 тысяч рублёў у месяц.

УЛАДЫКАЎКАЗ, 30-У. На заводзе „Алатар“, які выпрацоўвае медзь, сребра і цынк, адзін з цэхуў пераводзён на правы анал. Гэта дало эканоміі блізка 30 ці тон мазуту ў мц на суму 1.100 рублёў. Эканомія па выпрацоўцы электрычнае энэргіі зменшыла сабекошт энэргіі, чым навапашаецца больш тысячы рублёў у месяц. Шырока выкарыстаны запасы старых матэрыялаў. Нахаджана сымстома праміі. Ушчыльненне рабочага дню дало 7.400 рублёў эканоміі. Усяго за частку красавіка і за май завод з’эканоміў 10 тысяч рублёў.

Адзін з першых па эканоміі.

ЯРАСЛАЎЛЬ, 30-У. Кампанія ў галіне выніжэння накладных выдаткаў выявіла, што Канстантынаўскі нафтаперагонны завод, які пасыла перагладу і скарачэння выдаткаў эканоміць 153 тысячы рублёў у год, — выперадзіў усе іншыя. Цэнтральныя рабочы кааператыву шляхам рацыяналізацыі працы і скарачэння штатаў навапашаць 60 тысяч рублёў у год.

Плянны старшын міністраў Бартэля, выяўлены перад прадстаўнікамі друку ва другі дзень сёмух з’яўляюцца нічым іншым, як толькі велічым выразам, аж да драбязгаў апрацоўным плянам адуваць Сойм ад дзяржаўнае польскае палітыкі і ўвядзеньня на мейсца Сойму дыктатуры аднаго чалавека, пакуль што прэзідэнта, выбранага Нацыянальным зборам“.

Пераварот Пілсудскага перавярнуў адносіны да Сойму правых і левых партыяў. Равей правыя дамагаліся роспуску „вічэмнага“ Сойму, — „нявдольнага ні да якое творчае працы“, а цяпер вадварот — роспуску Сойму дамагаюцца левыя. Равей левыя адстаівалі парлямэнтарызм, а цяпер правыя.

„Жэчпосп.“ заяўляе:

„Палітычны абмылак змяняюцца прафэсара начэртаўнае гелмэтыі ёсць знакам па іярэджаньні ўсім прыхільным парлямэнтарызму ў Польшчы — гэтых прыхільнікаў трэба лічыць мільёнамі — куды хоча кіраваць наш дзяржаўны карабель гурток людзей, з’яўляюцца за плячым прафэсара і старшын міністраў Бартэля.“

Трэба гуртавацца, каб бараніць парлямэнтарызм у Польшчы. У апырні на гэты прынцып-перамога пэўная“.

Падумаеш, як навапашаць заходна-беларускі, альбо заходна-украінскі селянін, ці нават польскі Мацей альбо Бартэль зацікаўлены ў захаванні панскага Сойму.

Якасьць прадукцыі друку.

(З прамовы тав. ТРОЦКАГА на ўсесаюзнай нарадзе рабселькораў).

На вачэрнім пасяджэнні ўсесаюзнае нарады рабселькораў 28-га мая выступіў з дакладам тав. Троцкі. Рабселькоры наладзілі тав. Троцкаму бурную авацыю.

Грунтавацца на стандарты.

— Наша новае сацыялістычнае будаўніцтва, — вачынаў тав. Троцкі, — пакуль што мы праводзім па чарнавіках. Нам даводзіцца ня раз правяраць будаўніцтва, даводзіцца будаваць яго на торнах з капіталістычнай праўкі. Толькі такім парадкам можна ўстанавіць новы гаспадарчы лад. У гэтай галіне рабселькоры маюць навапашаць вялікую ролю.

Часта чуюм, што калі ў нас не стае тавару, дык ня трэба гнацца і за якасцю. Некаторыя лічаць, што мы ўжо з’яра думаем дасягнуць ідэальнае якасці. На справе ж мы вачынаем не за ідэальную якасць, а за тую якасць тавару, якая пры данай тэхніцы і данай сыравіне найбольш грамадзасці выгадна і называецца стандартам. Калі грунтавацца на стандарты, дык ня будзе ніякага супярэчэння між якасцю і колькасцю. Калі-ж дамагацца колькасці без якасці, дык мы абавязкова апалімся. Так, нашы гаспадарцы паслалі ў Парыж шкло, але велімі пагналіся за эканоміяй на скарнях і саломе, а ў выніку — 80 проц. перабіта. Трэба быць адольным праз стандарт узяваць барацьбу за вытворчасць працы. рэжым эканоміі і якасці.

750 расьсьледаваньняў па гэтых зметках.

У невялікай яшчэ кампаніі за якасць мы карыстаемся дапамогаю розных устаноў, але калі разабрацца, дык найбольшую карысць даў нам друк. Мы штодзённа маем некалькі дзесяткаў выразаў з усіх газет, выхадзячых у СССР. Мы ўважліва падбіраем гэтыя выразкі, напісаныя рабселькорамі, і ніводная з іх не застаецца неважлежанаю. За апошніх 6 месяцаў зроблена 750 расьсьледаваньняў па такіх рабселькорскае зметках.

3 Бэрліну на самалёце па выязу селькора.

Умешчанне друку і асабліва дапамога рабселькорскае далі велімі добрыя вынікі ў тэкстыльнай і паліграфічнай прамысловасці. А таксама ў сельскагаспадарчым машынабудаўніцтве. Мне ўспамінаецца цікавы факт, калі рабселькорскае заметка аб дрэннай якасці ўважэнных з-заграніцы птугоў „Экерт“ надрукаваная ў „Эканаміскай Жызні“, папала ў Памеччыну. Да гонару гэтае фірмы я павінен сказаць, што яна зараз-ж пасадыла свайго дырэктара на самалёт, і ён прыляцеў у Маскву па выязу селькора. Ён прысутнічаў на нашай нарадзе і абяцаў змяніць усе нягодныя часткі.

Нашы трэставікі таксама выказваюць часамі такую-ж увагу да рабселькорскае заметка, як капіталістычная фірма „Экерт“, але, нажал, не заўсёды. Шмат якія трэставікі, працягваючы такую замечку, кажуць: „бузачер завёўся!“ Бузачер — гэта амаль што прафэсараляная клічка рабселькорскае. Нашы трэставікі часта скардзіліся мне на „расьсьледаваньні“ друку. Але ў выніку расьсьледаваньняў выявілася, што прыда амаль што заўсёды на баку рабселькора.

Між рабкорамі і селькорамі існуе поўны „падзел працы“ рабкоры наглядваюць за вытворчасцю, а селькоры

за спажываньнем. Рабкоры і селькоры пераклікаюцца між сабою, цэнтр галоўнае пераклікае перахватуе і робіць з яе патрэбныя вынікі.

Прастакова і бюракратычны тупіцы.

Галоўным інструмантам у нашым сацыялістычным будаўніцтве выяўляецца друк, а інструмантам друку, у сваю чаргу, выяўляюцца паліграфічная прамысловасць. Возь чаму 9 ты і 12-ты звод партыі, як толькі з’яваўся аб падняцці прамысловасці, з’яваўся асаблівую ўвагу на прамысловасць паліграфічную. Некаторыя гаспадарцы казвалі: „чаму вы так мюга дбаеце аб паліграфічнай прамысловасці? — гэтым-жа ліквідацыя толькі журналісты“. Але гераіня вачынае яшчэ раней сказала, што „гэстаграфія толькі для іноватараў“. „Гэстаграфія для зводчыкаў, а паліграфічная прамысловасць для журналістаў“ — гэта погляд бюракратычных тупіц“.

Наогул, наша паліграфічная прамысловасць мае вялікія якасныя і колькасныя дасягненні. Нашы газеты па агульнаму правілу мюжа прачытаць — гэта яшчэ не сацыялістычнае дасягненне, але што-небудзь значыць.

Тыраж нашых газет складае 8 мільёнаў, — у 2 з лішнім разы большы чым даважныя тыражы. Але калі параўнаць наш друк і паліграфічную прамысловасць з замежнай, дык выявіцца, што мы мюжа адстаі.

Глупкоры „Таймс“.

Далей, тав. Троцкі дэманстраваў перад рабселькорамі нумар ангельскай газеты „Таймс“. У гэтым нумары 32 старонкі, і надрукаваны ён адным пятам і нонапэраўлю, г.е. найбольшым шрыфтам. Наша „Правда“ 6-х старонках мае 275 000 друкавых знакаў, а гэты нумар мае 2.300 000 г.е. ў 8 разоў больш. І колькі ж яна тут наладзі, калі ў іх так мюжа друкуецца матэрыял, колькі ў „Таймс“ ёсць „глузкоры“.

Далей, тав. Троцкі дэманструе вожную старонку паасобна і, выяўляючы яе вміст, указвае на высокую тэхніку ангельскай паліграфічнай прамысловасці. Газеты ніхто ня мюжа прачытаць поўнасьцю, але яна тав добра сьвадаецца, што кожны лёгка знаходзіць ў ёй тое, што яму патрэбна.

Патрыёты рабоча-сялянскай дзяржавы.

Пакуль мы з вамі размаўляем у Англіі прадьяке стачка вугалкоў, якая будзе цягнуцца і мюжа вылікаць вялікія падзеі. Англія ўступіла ў эпоху вадзяных ялсавых змаганьняў. Зараз ангельскія буржуазныя газеты лаюць наш Савоз за той вялікі ўдзел пралетарскай аднадумнасці, якую выявілі нашы рабочыя масы. Гэтыя газеты вінавацяць нас у патрыятызме, ў імкненьні звышчыць ангельскую дзяржаву. Але яны забываюць, што калі 1917 годзе да нас прыяжджаў Артур Гэндэрсон, герой сучаснай вадчы пераможнага савезу, дык ён крычаў, што большавікі прадаўцы, і што ў іх нама патрыятызм. Зараз „Дэйлі-Мей“ вадварот, даводзіць, што мы найбольш рактэрнейшыя патрыёты. Ну, што ж яны нас ня будуць называць, вшага палку ня ўбодзе.

Калі мы патрыёты, дык патрыёты вялікай рабоча-сялянскай дзяржавы.

Эканамічная хроніка СССР.

— Тыфліс 3 Чыгуур паведамляюць, што кані-сянэры распачалі будаваць кватэры для 500 рабочых.

На самых буйных рудніках канатныя шляхы будуць абудаваны сёлета.

У чэрвені распачынаецца падрыхтоўка да пабудавання шляху Сачеры Застафоні. Праект пабудавання ў Поні элеватара перададзён управе Закаўкаскіх шляхаў.

— У Дзіпчыні Сіле арганізацыя першы паказальныя машыны і масларобны завод з штодзённаю прпуская малака ў 10 тысяч літраў.

— Ардэмаўск. Шчэрбінаўская рудадуправа ашчукала новыя залежы вугалю, якія не адназначна яшчэ ні на адной мапе.

Залежы дасягнуць 250-ці мільёнаў пудоў. Рудадуправа прапавуе засяваць у гэтым месцы новыя капаліны.

— Селямцы на Сахаліне ідуць у набываць рэзэрвы. Сеткі ня могуць вытрымаць рана і з’ясецца ў мора 7 сетак.

— У Хабараўск прыехалі дэлегаты японскіх канцэсыянераў, якія ўтварылі ў Маскве ўгавор на эксплуатацыю вугальных і нафта-

— Растоў Дом. 29-га мая адчыніцца першы ў краі фабрыка абутку, з’явіцца водлуг атошняна слова тэхнікі і разлічэння на выпуск 8 м тысяч пар абутку штодзённа. Фабрыка мае 600 новых заграшчальных машынаў і адлавае ўсім прывіям аховы працы.

Абсталяваньне фабрыкі абшалося ў 8 мільёнаў рублёў. Пры поўнай нагурузцы ў ёй будзе занята 800 рабочых. Прадукцыяныя працы рабачага на фабрыцы будзе ў 10 разоў большыя, чымся ў самотужыі.

На ўрачыстым адчыненні будзе браць удзел пленум краўтовага выканкому.

— Ленінград. У з’язьку з вялікім попытам з боку сялянства, трэст мяснне втворчасці павялічвае выпуск сякер трыста кілоў і 7-м. Вытворчая праграма трыста дасягне 27-мі мільёнаў рублёў. З’явюцца ў хоззяць у склад трысту ў даважныя асвышчуцалі прадукцыі ў два разы менш.

— У Ленінградзім глядзім перададзеныя праца ў галіне электрафікацыі пад’ёмных шляхаў да прыстані і складу грузав.

— Харкаўскі акруговы выканком ядлі 200 тысяч рулёў на дапамогу ідэянаму рабочаму кватэраму будаўніцтву.

За негаспадарчасць і злачыныствы.

(Зембінскі раён Барысаўшчына)

Каменска Рудненскі млын—няз гор-
ных млыноў: ёсць піталы, крупадэрка
і мукамольны камень; стаіць сярод
густанаселеных пунктаў. У працягу
9 месяцаў млын даў прыбытак райвы-
канкому толькі 218 р. 50 к. Можна і
на далей служыць-бы Жуковіч загадчы-
кам млына, але новы загадчык камга-
су зацікавіўся прыбыткам ад сваіх
прадпрыемстваў; адразу ў вочы кінуў-
ся Каменска Рудненскі млын. Убачыў-
шы прыбытак неадвадзячым, ён
назначыў рэвізію, якая выявіла пераг-
лаччынства ў боку Жуковіча: рахун-
каводтва выдася так, што яго мог ра-
зумець толькі сам Жуковіч. Збожжа
для памолу прымаўся без належных
квиткоў. За 9 месяцаў паказана па
падрахунку ў сярэднім кожны дзень
32 пуды памолу, чаго нават і паду-
маць ня можна, самае меншае ма-
гло быць 40-50 пуд. у суткі. У дзень
рэвізіі было выяўлена ў млыне 105
машкоў в ровным збожжам, пакінутым
для памолу; рахуючы машок у сярэд-
нім па 3 пуды, дык выходзе 315 пуд.,
а па квітанняўнай кніжцы азначылася
прынятым толькі 132 пуды 10 ф. За-
ставы збор вырачаны за памол прада-
ваўся нп зважаючы на сацыяльнае
становішча кулацкіх: было, што
адзін селянін досыць зможны за 2 ме-
сяцы купіў 80 пуд. рознага збожжа, у
той час, як у гэтым адчувалі недаста-
тку беднякі. Вынікам усяго гэтага ака-
заўся недахват 95 рублёў. Гэта
толькі тое, выйшла, што было заіс-
сана па кнігах і Жуковіч ня здолеў
сказаць канцы. За гэта справу Жуко-
віч аддаецца пад суд. Нечапай.

Савецкае будаўніцтва.

Практычныя пытанні працы ў раёне.

(Астрашчыцкі-Гарадок, Мешчына).

23-га мая Астрашчыцка-Гарадзецкі
райвыканком выехаў для правядзення
сваёй пленуму сярод сялянства ў
вёску Калодзішчы. Сяляне бадай усе
сабраліся на пленум абгаварыць пы-
танні жыцця свайго селянства і
ўсяго райёну. Першым было абгавора-
на пытанне аб прыродных багаццях
райёну і развіццё сяматужнае пра-
мысловасці.

Пагаварыўшы дзелавіта аб неабход-
насці самага глыбокага вывучэння
пытання аб скарыстанні прыродных
багаццяў райёну, пленум паставіў
у хутэйшы час пачаць працу па ар-
ганізацыі дрэваапрацоўных, цагель-
ных і сямлярных прадпрыемстваў, за-
бавячы іх сырём і сродкамі
праз дапамогу сельска-гаспадарчых
кредытных таварыстваў, атдаўшы ўсе
гэтыя прадпрыемствы грамадскім ар-
ганізацыям, асабліва камітэтам сялян-
скае ўзаемадапамогі.

Што датычыць развіцця сяматуж-
нае промысловасці, дык тут таксама
пленум зацвердзіў паставы аргані-
зацыі сяматужнікаў, яднаючы іх у
арцелі, якім дапамагчы кредитам і
сырём в мэтаі ўтварэння вырабаў. Да-
лей пленум адначыў неабходнасць
палепшання выконых шляхаў, якія

ў дужа дрэнным стане. Апроч гэтай
галіны сяляне адначылі, што савецка-
скай папраўцы выконых шляхаў пе-
рашкджала надта павялічана; пры-
дзецца правіць шляхі пасля ака-
чэння палавых работ.

Таксама сяляне звярнулі ўвагу
РВК на неабходнасць паправіць ма-
сты і шашу.

Вялікую зацікаўленасць выклікала
ў сялян пытанне аб арганізацыі млі-
рацыйных таварыстваў і т-ваў па апра-
цоўцы торфу, які неабходна выкары-
стаць замест апалу дравамі. Зыні-
шчэнне лесу трэба абавязкова спы-
ніць, бо ён нам патрэбен, як будаўні-
чы матэрыял. Тут трэба вызначыць,
што торфу ў нашым райёну досыць,
але лясных матэрыялаў не хапае.

Пасля пленуму выначыў некато-
рыя хібы ў працы Калодзішчанскага
сельсавета, які да гэтага часу не за-
ваваў належнага аўтарытэту. Але ся-
ляне, абараняючы сваіх выбарных, ка-
жуць, што праца ў сельсавеце вельмі
цяжкая па прычыне далёкае адле-
гасці вёскі і хутароў. Нарэшце было
паставіўлена арганізацыя выконых
пажарных дружных.

М. Ватман.

Лясныя справы.

(Капыль, Слуцчына).

Адміністрацыйныя справы па деса-
парушэннях, якія перададзены да раз-
гляду ў РВК, в аднаго боку разгледзілі
нарсуды, а в другога—канчаткова за-
гравілі РВК. У Капыльскім РВК зна-
ходзілася 640 спраў па десапарушэннях
разгледжана і звернута да выканання
321 справа.

Пры неважлівым тэхнічным апарате

РВК ня можа паступова разглядаць
гэтыя справы яшчэ і таму, што
лясныцтва пры адной адносіне адразу
накіроўвае 180 спраў (працокалоў).

Выхад в гэтага становішча—ці па-
влічаныя і працоўніка у РВК, ці
перадача спраў у нарсуды, а ў іншым
выпадку залежы спраў дрэна адчува-
юцца на ахове лясоў.

Я. Ш.

Становішча землянадзялення.

Згодна паставы сесіі ЦВК ад 7-га
лютага 1925 г. аб вышуканні дадат-
ковага вямельнага фонду, Наркамзе-
мам быў праведзён вучот тых вямель,
якія могуць быць залічаны ў запасыны
фонд.

У выніку гэтага вучоту, былі атры-
маны наступныя лічбы:

1. Зямель пералічаных в ляснога
фонду ў вямельны,—254 691 дзесяцін;
2. вямель, пералічаных са складу
дзяржаўнай маёмасці ў запасыны фонд,
—101 311 дзесяцін;
3. абрэзак ад гаспадарак, земляр-
апрацоўшчыні якіх перавышае ўстаноўле-
ную норму,—170 743 дзесяцін;
4. ровных кінутых і інш. вямельна-
га фонду—56 348 дзесяцін.

А ўсяго па ўсіх катэгорыях—
583 093 дзесяцін.

Па гэтай вучоту, патрэбна было
для надзялення ўсіх гаспадарак па
мінімальнай норме 765 675 дзесяцін за-
паснога фонду. Дэфіцыт такім чынам скла-
даў—182 583 дзесяцін.

Усіх гаспадарак, падлягаючых на-
дзяленню, было ўзята на вучот
261, 241 альбо 378 проц. агульнага
ліку гаспадарак у БССР, а падляга-
ючых абрэзцы—31,121, альбо—4,6 проц.
гэтага ліку.

З вышэй паказанага фонду на 1-ае
катэгорыя 1925 г. размеркавана
39,828 дзесяцін. Канчатковы лічбы аб-
рым, колькі размеркавана пасля 1-га
катэгорыя, яшчэ немагчыма даць, бо
праваздачы ад акругаў аб рабоце ва

*) У лічбу дзярж. зям. маем. уключан
аксама фонд, канчаткова не размеркаваны
асяля рэвалюцыі.

НА ЗЯМЛІ.

Пасёлак Алесіна.

(Сяргееўскі с-с., Шацін р., Мешчына).

Дзе раней карыстаўся зямлёй адзін
абшарнік, цяпер карыстаюцца ёю пя-
наццаць бядняцкіх гаспадароў.

Праўда, слабаваць яшчэ гэтыя га-
спадаркі за выключэннем 3 4, бясон-
ныя, але ўсё-ж такі яны в часам ста-
нуць культурнымі гаспадаркамі.

Адзін недахват я лічу важным у тым,
што ў адным мейсцы (урочышча Во-
страў) вямля размеркавана на вузкія
палоскі (па дэве) калі магчыма было
зрабіць іх па адной шырокай.

На трэба было лічыцца в жадаўнем
сялян—даць па два нарэзы толькі та-
му, што адным нападала латчынка дру-
гім неважлівія горы.

Сялянства вёскі Сяргеевіч неадва-
лена гэтым пасёлкам ватым, што да
размеркавання вямлі на пасёлка вяс-
коўцы карысталіся прагонам, жывёлы
на пашу а вараз гэты прагон загара-
джан пасёлкам.

Трэба ўсёй вёсцы Сяргеевічам па-
кладзіцца як мага хутчэй выйсці
таксама на пасёлкі, каб выйсці в ге-
тага сучаснага жонскага становішча.

Падругое: трэба Сяргеевічам зара-
жа прыняцця за асудку сваіх балот.
Гэта магчыма зрабіць.

Каб уладзіць гэтую справу, а яе не-
абходна ўладзіць, трэба нашым вы-
шэйшым установам даць парадзі і што
магчыма зрабіць, дык трэба зрабіць,
ці ў прымусовым парадку размерка-
ваць усю вёску на пасёлкі, як кажуць
некаторыя сяляне.

Так ці гэтак, але тут павінна быць
парадзі і дапамога в боку савецкай
улады, каб як мага найхутчэй уладзіць
гэтую справу.

І. Дубок.

Ваенізацыя.

Аршанскі райён.

З восені праца па ваенізацыі пра-
водзілася вольна, але кампалітсклад
падрыхтаваў даследаваў уесь райён, і
праца ажыўлася. Гурткам дадзена не-
каторая грашовая дапамога. Райён
разбіты на ротныя вучасткі. Выпра-
даван плян.

Компалітскладам падрыхтоўваецца
актыў в пераменніках. За апошнія
часы партыйнымі і камсамольскімі ар-
ганізацыямі самастойна праводзіцца
праца вайсковых гуртоў і ўзмац-
няецца праца ў іх.

У насельніцтва ёсць цяга да арга-
нізацыі вайсковых куткоў і да працы
ў іх.

Прыклад: у Юрцаўскім вайсковым гу-
рту ў час отральбы прымаілі актыўны ўд-
зел дзяўчаты камсамолкі і жанчыны,
нават адна в іх адтрымала прыз.

Значна павялічыўся рост ваен. гурт-
коў: было—8, вараз—14. У далей-
шым неабходна ўзмацніць сувязь в
райённым асяродкам і ўзмацніць вучот
працы як куткоў, гуртоў, так і ўсіх
вайсковых сіл у райёне.

А. Садоўскі.

ЖЫВАЯ СПРАВА І ПАПЕРКА.

Аб пабудаванні школы за кошт Наркам-
асветы ў в. Іванічых загаварылі год таму
назад.

Загаварылі найперш усяго ў канцэляры-
ях машынкамі і паперамі, потым на пас-
ядзеньнях і ўрэшце загаварыла і цёмная вёс-
ка Іванічы.

— Добрая рэч, вельмі добрая... Хай толькі
лес адвозіць, вывезці паможам.

Вёска, заціснутая ў балота, ззімшлася,
дзікая вёска, у якой даўней старшыня в
пісарам сілком збіраў на сход абіраў
парогі за падаткамі—гэта вёска пачала
ажываць... На сходны пачалі збірацца ўся
сяляне, загаварылі аб зусім новым жыцці
і новымі словамі.

Зьявілася нейкая бадзёрнасць замест ці-
гучай, нуднай і вечнай скаргі на парадкі,
на ўладу і г. д.

Так гатаваліся і зіме, думаючы зімовым
шляхам вазіць школу.

Але ж... мы забыліся пра нашы ўстановы
і канцэлярыі, якія калечылі вельмі добрую
справу, якія дасягчы размеруюць і ні разу
не адразаюць, якія глушаць жывое слова
сваімі паперкамі...

Школу будуць ставіць в восені 1924 г.
Трэба адвезці дзіцянку і вывезці лес...

Адвезці...
Не, не падабалася...

Адвезці другую... Час пачнецца...

І дзяцкаў да вясновай халоды і граві,

калі па нашых шляхах ездзяць толькі
ўлегцы, ды і то асьвєрагаючыся.

Тады Чэрвеньскі РВК пачаў гарачыцца

(ведаме, вясна). Выхаў прадстаўнік РВК у

Іванічы:

— Давайце вазіць лес...

— Ну, як-жа скажаце? Школа нам трэба?

— Трэба... але...

— Прадстаўнік так і паехаў...

Пачалі сыпацца паперкі ў Кліноцкі сель-

савет.

— Прапануецца пад асавовую адказ-

насьць...

— Прапануецца... прапануецца...

— Вывезці лес... Вывезці і канчана...

— Іванічы змяніліся... З восені аб шко-

ле гаварылі в вялікай радасцю і ахвотай

да працы, а цяпер крычалі...

Зноў зьявіліся крыкуні, зноў за імі вёс-

ка пашла.

Не згаджаюцца Іванічы вазіць і, няват

зямлі пад школу не даюць.

— Лес і цяпер у лесе... Час бжыць,

а пабудова яшчэ ў паветры...

А хто внават?.. Хто гэта выдумав, каб на

сялянскіх калёсах вазіць калоды на школу

(50 арш. на 25 арш.), калоды па 80 90 пуд.

Вазіць ня зімой, а летам ды па нашых

шляхах...

Апусціліся ў Іванічых рукі... Цяжка

цяпер раскачаць...

Сусед.

У ВЁСЦЫ.

Ветэрынарная дапамога.

(Зембінскі раён, Барысаўшчына).

Райён аболгоўваецца адным ветэ-
рынарным фэльчарам, якому далёка
не па сіле абслужыць патрэбы насель-
ніцтва, асабліва, прымаючы пад увагу
тое, што наша сялянства стала па-
даць шаптуноў і падпольных канаво-
лаў. За мінулы год было прапушчана
праз ветпункт каля тысячы галоў жы-
веці, зроблена выездаў па райёне—158,
вылечана 87 жарабкоў і 17 быкоў (в
гэтага ліку паўных на было). Агледжана
на бойні больш 900 галоў жывёлы. За-
рэгістравана паўных 249 галоў буй-

най рагатай жывёлы і 44 кані.
Страты ад падважы, лічучы ў ся-
рэднім карову па 50 руб. і каня—
100 руб. выносыць 16 850 руб. Калі
падрахавалі падвезж овінэй і другую
дробную жывёлу, то агульныя страты
будуць прыблізна ў 20 000 руб. Пака-
ваная лічба гаворыць за тое, што ў
райёне неабходна пашырэнне ветэры-
нарнай сеткі. За апошні час навіра-
юцца шалёныя сабакі, прыстрэлены і
ашалёўшы конь.

Нечапай.

Чакаюць.

Ёсць у Чэрвеньскім райёне ў Вайдалаў-
скім сельсавеце, якраз каля Саўхозу „Руд-
на“ мост, які думае, што цяпер 1921 год.
Мост нахіліўся на адзін бок, дзіравы, до-
шчэчкі гнілыя... а пад мастом глыбокая
вада...

Багатамольныя сяляне, едучы, злазяць в воза
жатаюцца і вядуць праз мост каня, ня ве-
руючыя—проста злазяць в воза... А лаюць
усе і тыя і гэтыя...

Пра мост гавораць год, пішуць паперкі
г. д., але РВК маўчыць...
Ён чакае...
Чакае, пакуль уваляцца селянін і зганіе
разам з канём...
Вось тады, то я ўпэўнен, што сродкі
знайдзіліся-б...
Ну што-ж, будзем чакаць...
Толькі, што сяляне гавораць—гэта ці-
кава.

Сусед.

Акруговая хроніка.

Сяляне—на курорты.

Прэвядуым АВК размеркаваў атры-
маныя 4 месцы для сялян паміж наступ-
нымі райёнамі: Пухавіцкі—1 месца,
Узьдвенскі—1, Смалявіцкі—1 і Лагой-
скі—1 месца.

10 новых школ.

Магілёў. У гэтым годзе ў кожным рай-
ёне будзе пабудавана па адзін школе. Гро-
шы на пабудову школ ужо адпушчаны.

На дапамогу пагараўцам.

Ворна. Арганізавана акруговая камісія па
адшуканню сродкаў дапамогі пагараўцам
м. Ляды.

Падрыхтоўка рахункаводаў.

Магілёў. Скончылі працу шасьціхатднёвыя
курсы рахункаводаў для кавэрацыі. Курсы
далі назіваў сетцы кавэрацыі 17 новых
кваліфікаваных рахункаводаў.

Курсы кавэратараў.

Магілёў. З 15-га чэрвеня адчыніцца
2-оххатднёвыя кавэрацыйныя курсы. На
курсах будзе навучацца 55 работнікаў нза-
вой кавэрацыйнай сеткі.

Выстаўкі па жывёлаводстве.

Ворна. З 10 чэрвеня па 9 ліпеня ў акру-
зе будучы праведзены тры выстаўкі па жы-
вёлаводстве: у Багушэвічах, Дрыбіне і Ка-
пысі. Лепшай жывёле будучы дзень праміі.

а) быўшы лясны фонд	39.900 дэ.
б) быўш. дзярж. зям. маёмасць	1.593 "
в) абрэзкі	7.031 "
г) кінутыя зямлі	2.386 "
д) іншы фонд	8.962 "

Усяго . . . 59.872 дэ.

3. Запасны фонд, патрабуючы грун-
тоўнай мелярацыі:

а) быўшы лясны фонд	65.653 дэ.
б) б. дзярж. зям. маем.	3.904 "
в. абрэзкі	10.758 "
г) кінутыя зямлі	13.436 "
д) іншы фонд	6.513 "

Усяго . . . 100.264 дэ

Усяго выгаднага, малавыгаднага і
нявыгаднага, запаснога вямельнага фон-
ду ўзята на вучот:

а) быўшы лясны фонд	285.944 дэ.
б) б. дзярж. зям. маем.	40.537 "
в. абрэзкі	141.577 "
г) кінутыя зямлі	37.487 "
д) іншы фонд	32.207 "

Усяго . . . 537.752 дэ.

Калі-ж лічыць, што мы зможам раз-
меркаваць запасыны фонд, не патра-
буючы мелярацыі, і той, што патра-
буе павархоўнай мелярацыі, дык бу-
дзем мець наступныя лічбы фонду, які
можна вараз-жа звярнуць на частко-
вую ліквідацыю вямельнага крыніцу:

а) быўшы лясны фонд	220.291 дэ.
б) б. дзярж. зям. маем.	36.633 "
в. абрэзкі	130.819 "
г) кінутыя зямлі	24.051 "
д) іншы зап. фонд	25.694 "

Усяго . . . 437.488 дэ.

Недахват зямлі, гэтым чынам, бу-
дзе роўны 194 505 дзесяцін.

Прымаючы пад увагу штогодні пры-
рост насельніцтва, недахват гэты в
кожным годзе будзе ўсё павялічвацца.

Ясна, што пакуль у нас раваецца
сельскае гаспадарка да такой ступені,
што зможа даць прапу ўсяму вясковому
населеніцтву, перасяленне павінна за-
няць у нашай рабоце значнае месца.

Разам з тым неабходна шыроў і шы-
роў развіваць мелярацыйныя работы,
ак на дзяржаўны кошт, так і на кошт
сялянства, уцягваючы апошняе

(3 декаду тав. Бэйлна на нарадзе яурэйскіх партыядау... што ў самой сіяніс- | Хачу в

Вось як партія і Центральне

